

1 Innledning

2 Hele norsk landbruk er i praksis distriktsjordbruk sammenlignet med verden rundt oss. En variert
3 bruksstruktur er viktig i hele landet. Dermed bør virkemidlene i hovedsak innrettes etter struktur, slik
4 at det blir lønnsomt å ha en drift som er tilpasset arealgrunnet på gården. Norsk jordbruk er en
5 enhet, og kanaliseringspolitikken med positive virkemidler for å gjøre det lønnsomt å dyrke korn i
6 kornområdene, er avgjørende for arbeidsfordelingen i norsk landbruk.

7
8 Når det gjelder Norges Bondelags arbeid med strukturvirkemidler ønsker Akershus Bondelag å rette
9 oppmerksomhet mot definisjonen på hva som er små og store bruk. Et kornbruk på 850 dekar blir
10 definert som stort. I referansebrukene er dette kun 0,77 årsverk, mens et lite melkebruk med 14 kuer
11 er 1,68 årsverk, altså dobbelt så høy sysselsetting på det «lille» melkebruket enn det «store»
12 kornbruket. Med korte vinduer for våronn og innhøsting er det ikke mulig å bli stor på korn i Norge.

13 **1. Oppsummering over de mest prioriterte tiltakene**

14 **Styrke økonomien til den klima- og miljøvennlige bonden**

15 I landbruket er det mye fokus på å minske klimapåvirkningen, dette er rett, og vår næring skal ta en
16 offensiv inngang til saken. Akershus Bondelag støtter målsettingen om et fossilfritt jordbruk innen
17 2030. Gode avlinger gir lavere klimautslipp, og det er derfor viktig at man hele tiden har fokus på
18 dette når det gjelder å utvikle miljø- og klimatiltak i jordbruket.

19
20 Vannmiljø er, i tillegg til klima, den viktigste miljøutfordringen i korndyrkingen. Dette er også en
21 miljøutfordring som det fra myndighetene er mye fokus på. Bøndene vil gjøre en innsats for
22 vannkvaliteten, men da må det kompenseres riktig og det må balanseres mot mulighetene for økt
23 matproduksjon. Jordbrukets påvirkning på vannmiljø er viktig ovenfor opinionen, og for landbrukets
24 omdømme, det må derfor være vilje til å prioritere midler og øke rammene til de eksisterende
25 ordningene til kornområdene.

26
27 Styrke og opprettholde arealtilskudd gras

28 Regjeringens kutt i arealtilskudd for gras får også uheldige miljøkonsekvenser i kornområdene.
29 Bønder som har bygget opp en husdyrproduksjon slutter ikke med gras selv om arealtilskuddet blir
30 borte, dermed oppnår man kun å miste styring på hvor graset blir produsert. Med lavere
31 arealtilskudd på gras velger man å intensivere grasproduksjonen. Gras på de beste jordene og korn
32 på arealer med lavere avlingspotensial. Arealene med lavere avlingspotensial, og da særlig planerte
33 arealer, er ofte de som er mest erosjonsutsatt. Dermed oppnår man lavere kornproduksjon og mer
34 miljøutslipp.

35
36 Regionalt miljøprogram, RMP

37 RMP er en veletablert ordning som fungerer bra. Bøndene gjør mange miljøtiltak og følger opp så
38 langt det lar seg gjøre, men mange av de mest effektive miljøtiltakene medfører betydelige ulemper,
39 dermed blir ikke oppslutningen høyere enn den er uten å øke satsene for kompensasjon. RMP må
40 baseres på positive økonomiske virkemidler og ikke generelle forbud og pålegg. Østfold og Akershus
41 er de største kornfylkene i Norge. Begge fylkene hører inn under vannregion Glomma hvor det er
42 vannområder med store vannkvalitetsutfordringer. For å gi miljøinnsatsingen i våre fylker et reelt løft
43 må RMP-potten til våre fylker økes med 30 %.

44 **Kornøkonomi**

45 Etter tre meget gode kornår på rad, ble 2017 et produksjonsår som i store kornområder ble preget av
46 mye nedbør til feil tid, som igjen har redusert både volum og kvalitet, og høsthveteandelen i
47 kommende sesong blir av samme årsak lavere enn normalt. En ser allikevel en gryende optimisme
48 blant kornbønder som har et bevisst forhold til sin framtidige drift, og interessen for investeringer
49 øker, både når det gjelder bygninger og grøfting. Om dette er en varig trend er usikkert, da det fra
50 Solberg-regjeringen fram til nå, ikke er gitt noen klare signaler til at økonomien i kornproduksjonen i
51 Norge skal løftes. Det er heller ingen konkrete holdepunkter for en eksplisitt satsning på korn i
52 Jeløya-erklæringen, utover en «styrking av arbeidsdelingen», som ifølge statsråd Dale betyr en økt
53 satsning på kanalisering, uten økte budsjetttrammer.

54
55 På tross av lav rente og en utflatet priskurve på mineralgjødning opplever kornbøndene en kraftig
56 kostnadsøkning på mange andre innsatsfaktorer slik som diesel, maskiner, transport og andre
57 innleide tjenester. **Akershus Bondelag krever en prisøkning som minst gir kostnadsdekning for alle
58 kornslag. I tillegg må kornprisen bedres med en økning der det er behov i markedet: 20 øre/kg for
59 fôrhvete, 30 øre/kg for matkorn, erter og åkerbønner, og 60 øre/kg oljevekster i årets
60 jordbruksoppgjør.** Kornprisen må være det bærende elementet i kornøkonomien. Vi krever at det er
61 en langsiktig prisutvikling som gir stabile rammevilkår for kornbonden. Samtidig må kornøkonomien
62 samlet via en bred sammensetting av andre virkemidler bedres mer enn prisøkningen alene.

63 64 Ekstra satsing på investering korn

65 I år må anledningen benyttes for å gi investeringsvirkemidlene til korntørking og lagring et ordentlig
66 løft. Kun 2 % av IBU-midlene brukes til korn. Det er overproduksjon i mange produksjoner og det er
67 store utfordringer med å berge kornavlinga i de korte høstevinduene. Det vil gi stor verdiskaping for
68 hele norsk landbruk å få en oppgradering av kapasiteten for å ta vare på kornet. I
69 jordbruksforhandlingene må det gis konkrete føringer til Innovasjon Norge slik at problemene med å
70 få utløst midler til korntørker og lager løses. I dag kan midlene prioriteres regionalt, men nasjonale
71 føringer gir begrensninger: lønnsomhet og sysselsettingskrav, krav om en viss størrelse på
72 investeringen, ikke mulig å få støtte til såkalte mobiltørker og anlegg rundt, ikke mulig å få til
73 oppgradering av eksisterende anlegg, osv.

74
75

76 **Gjeninnføre tak på arealtilskudd for frukt, grønt og bær**

77 Dette er det viktigste strukturgrepet, og dette må prioriteres høyt i årets forhandlinger. Det er en
78 enorm strukturutvikling i disse produksjonene. Dette skyldes nok ikke bare at taket på arealtilskudd
79 er tatt vekk, men det er med å akselerere utviklingen. Arealtilskuddet skal brukes for å motvirke de
80 underliggende strukturdrivende kreftene. **Det bør etableres et tak på arealtilskudd på 400 daa for
81 potet/grønnsaker og 200 daa for frukt/bær.**

82
83 Opphevelse av taket på arealtilskuddet for frukt, grønt og bær har enormt store konsekvenser. Noen
84 få store produsenter bruker jord som ligger stadig lenger unna driftssenteret. Dette fører til dårlig
85 omdømme som følge av mye transport. Større sykdomspress via spredning av jordrester. Mer
86 kjemikaliebruk som følge av stordrift med mindre mulighet til å ta lokale hensyn. Enorm eskalering av
87 jordleiepriser, som utkonkurrerer lokale bønder. Vi ser også eksempler på at arealer blir dårlig
88 utnyttet, og at kulturer ikke blir høstet skikkelig, fordi det er dårlige priser på produktene og at en
89 stor arealstøtte i bunn uansett gir økonomi i å ha vekstene på store arealer. Dette er arealer som i en
90 «normalsituasjon» skulle vært en del av vekstskiftet og heller gitt store korn- eller grasavlinger.

91
92

93 **Heretter følger hele innspillet fra Akershus Bondelag, dette har kapittelinnndeling etter Norges**
94 **Bondelags mal for innspill fra fylkene.**

95 2 Pris

96 2.1 Kornpris

97 På tross av lav rente og en utflatet priskurve på mineralgjødsel opplever kornbøndene en kraftig
98 kostnadsøkning på mange andre innsatsfaktorer slik som diesel, maskiner, transport og andre
99 innleide tjenester. **Akershus Bondelag krever en prisøkning som minst gir kostnadsdekning for alle**
100 **kornslag. I tillegg må kornprisen bedres med en økning der det er behov i markedet: 20 øre/kg for**
101 **fôrhvete, 30 øre/kg for matkorn, erter og åkerbønner, og 60 øre/kg oljevekster i årets**
102 **jordbruksoppgjør.** Kornprisen må være det bærende elementet i kornøkonomien. Utvalget krever at
103 det er en langsiktig prisutvikling som gir stabile rammevilkår for kornbonden. Samtidig må
104 kornøkonomien samlet via en bred sammensetting av andre virkemidler bedres mer enn
105 prisøkningen alene.

106 2.2 Priser kjøtt

107 Det er krevende markedssituasjoner for mange av kjøttslagene, men prisene til produsent må
108 allikevel økes og minst følge kostnadsutviklingen. Pris må være det bærende elementet i økonomien.
109 Økning i målpriser er et viktig signal for å ta ut pris videre i verdikjeden. Tollbeskyttelse er
110 avgjørende, trykket på å styrke grensevernet må holdes oppe.

111 2.3 Priser melk

112 Dessverre ser vi en økt import i melkemarkedet, dette hullet i tollvernet må tettes. Sterk konkurranse
113 fra utlandet gjør at vi ikke tror det er mye å hente på økt melkepris nå, men en viss økning for å
114 kompensere for økte kostnader må legges til grunn. Mer av økningen i melkemarkedet må dekkes
115 med norsk melk.

116 2.4 Priser grønnsaker

117 Dagens målprissystem er en viktig bærebjelke, og mål for mulig prisuttak i de enkelte kulturer
118 innenfor potet, grønt og frukt. Styret mener at det er rom for å øke målprisen med 2,5 % for frukt
119 bær og grønnsaker og 15 øre for poteter.

120 3 Budsjettoverføringer

121 3.1 Prioritering mellom type budsjettmidler

122 Det er ikke enkelt å prioritere mellom budsjettmidlene, og vi ønsker ikke å drive intern omfordeling
123 slik at noen taper på at andre skal få det bedre. Men det er tre ordninger som det er spesielt
124 oppmerksomhet rundt i Akershus denne vinteren, og disse bør derfor prioriteres.

- 125 - Økonomien til den klima og miljøvennlige bonden må styrkes. Midler til RMP-ordningen i
- 126 kornområdene må prioriteres.
- 127 - Arealtilskudd grovfôr må prioriteres også i «kornområdene»
- 128 - Velferdsordningene må styrkes.

129 Mer argumentasjon rundt disse tiltakene er skrevet i de tilhørende kapitel.

130 3.2 Investeringsvirkemidler

131 Investeringsvirkemidlene må innrettes slik at det kan investeres etter arealgrunnlaget på gården. Det
132 er et enormt behov for investering i Akershus, både for nybygging og produksjonsøkning, og
133 opprusting og fornyelse uten å øke. Det må gis støtte til alle dyreslag der det er gode prosjekter som

140 er basert på gårdens ressurser. Den sterke prioriteringen mellom produksjoner gir store svingninger,
141 der strikken ofte strekkes for langt og vi får for sterk etablering av enkelte produksjoner.

142

143 I deler av landet er det utfordrende å få realisert lønnsomme prosjekter fordi det ikke er nok
144 pantsettelsesgrunnlag i eiendommen til å gi sikkerhet til et lavrisikolån i vanlig bank. Dette må løses
145 ved at staten ved Innovasjon Norge gir toppfinansiering med risikolån. Pantegrunnlaget for gårdene i
146 Akershus er ofte høyt, dermed er det ikke vanskelig å få lån, men det betyr ikke at prosjektene er
147 mer lønnsomme enn i andre deler av landet. For å gjøre det mer lønnsomt å investere må potten til
148 investeringsvirkemidler økes.

149

150 Det er et faktum at Akershus er av de fylkene som får minst støtte til investering totalt sett, og at vi
151 får aller minst enten man måler potten mot areal eller antall bønder. Akershus Bondelag krever
152 derfor at det settes av mer penger til investering, og at en større andel av investeringsvirkemidlene
153 går til vårt fylke.

154

155 Gårdstørking og lagring av korn

156 Den relativt sterke rasjonaliseringen av kornproduksjonen, med nedleggelse av mindre gårdsbruk og
157 tilhørende kornanlegg, har gitt større behov for direkte mottak i innhøstingen på både lokale
158 kornmottak og hos kornkjøper. Dette har gitt systemene store utfordringer når det gjelder både å
159 ivareta kvalitet på varen, og ikke minst i forhold til å få til en rasjonell og bærekraftig logistikk. De
160 foregående innhøstingene måtte mange mottak stenge i perioder, og dette skapte store problemer
161 for alle parter. For å ivareta kvaliteter og sikre avlinga må denne situasjonen bedres.

162

163 På kornmottakene tørkes det stort sett utelukkende med fossilt brensel. På gårdene ligger det godt
164 til rette for å tørke med kaldlufttørker med tilskudd fra solvarme, og ikke minst med varmlufttørker
165 basert på biobrensel. Sammen med redusert behov for transport, gir dette samlet en betydelig
166 miljøgevinst.

167

168 Økte tilskuddsrammer gjennom Innovasjon Norge, både til oppgradering og utvidelser av
169 eksisterende anlegg, og bygging av nye anlegg på gårdene, vil kunne øke støtkapasitet, bedre
170 ivaretagelse av kvaliteten på kornet, bedre mulighet til å øke verdien av ulike partier/sorteringer og
171 bedre beredskapslagringen. Mer desentralisert lagring gjør det mulig å lagre mer korn på samme
172 sted fram til det går inn i videreforedling og produksjon. Ved å prioritere budsjettmidler til dette
173 formålet, oppnås en langsiktig styrking av kornøkonomien.

174

175 Mange gårdsanlegg ble bygget for 30-40 år siden, og har nå et behov for oppgradering. Det er viktig
176 at ordningen også åpner for oppgradering av mindre eksisterende anlegg for å kunne benytte den
177 ressursen som ligger i disse anleggene også i framtiden.

178

179 **Krever ekstra satsing på investering korn**

180 I år må anledningen benyttes for å gi investeringsvirkemidlene til korntørking og lagring et ordentlig
181 løft. Kun 2 % av IBU-midlene brukes til korn. Det er overproduksjon i mange produksjoner og det er
182 store utfordringer med å berge kornavlinga i de korte høstevinduene. Det vil gi stor verdiskaping for
183 hele norsk landbruk å få en oppgradering av kapasiteten for å ta vare på kornet. I
184 jordbruksforhandlingene må det gis konkrete føringer til Innovasjon Norge slik at problemene med å
185 få utløst midler til korntørker og lager løses. I dag kan midlene prioriteres regionalt, men nasjonale
186 føringer gir begrensninger: lønnsomhet og sysselsettingskrav, krav om en viss størrelse på
187 investeringen, ikke mulig å få støtte til såkalte mobiltørker og anlegg rundt, ikke mulig å få til
188 oppgradering av eksisterende anlegg, osv.

189

190

3.3 Strukturinnretning på budsjettmidler

191 Når det gjelder Norges Bondelags arbeid med strukturvirkemidler ønsker Akershus Bondelag å rette
192 oppmerksomhet mot definisjonen på hva som er små og store bruk. Et kornbruk på 850 dekar blir
193 definert som stort, men i referansebrukene er dette kun 0,77 årsverk, mens et lite melkebruk med 14
194 kuer er 1,68 årsverk, altså dobbelt så høy sysselsetting på det «lille» melkebruket enn det «store»
195 kornbruket. Med korte vinduer for våronn og innhøsting er det ikke mulig å bli stor på korn i Norge.

196

197 Strukturinnretning er svært viktig for å beholde en variert bruksstruktur i alle produksjoner i hele
198 landet, innretningen må være slik at det lønner seg å utnytte alt areal. Også i Akershus er det arealer
199 som går ut av drift fordi de er for urasjonelle etter dagens krav.

200

201 Prioriterte strukturgrep:

202 - Gjeninnføre tak på arealtilskudd for frukt, grønt og bær

203 Dette er det viktigste strukturgrepet, og dette må prioriteres høyt i årets forhandlinger. Det er en
204 enorm strukturutvikling i disse produksjonene. Dette skyldes nok ikke bare at taket på arealtilskudd
205 er tatt vekk, men det er med å akselerere utviklingen. Arealtilskuddet skal brukes for å motvirke de
206 underliggende strukturdrivende kreftene. **Det bør etableres et tak på arealtilskudd på 400 daa for
207 potet/grønnsaker og 200 daa for frukt/bær.**

208

209 Opphevelse av taket på arealtilskuddet for frukt, grønt og bær har enormt store konsekvenser. Noen
210 få store produsenter bruker jord som ligger stadig lenger unna driftssenteret. Dette fører til dårlig
211 omdømme og økte utslipp som følge av mye transport. Større sykdomspress via spredning av
212 jordrester. Mer kjemikaliebruk som følge av stordrift med mindre mulighet til å ta lokale hensyn.
213 Enorm eskalering av jordleiepriser, som utkonkurrerer lokale bønder. Vi ser også eksempler på at
214 arealer blir dårlig utnyttet, og at kulturer ikke blir høstet skikkelig, fordi det er dårlige priser på
215 produktene i markedet og at en stor arealstøtte i bunn uansett gir økonomi i å ha vekstene på store
216 arealer. Dette er arealer som i en «normalsituasjon» skulle vært en del av vekstskiftet og heller gitt
217 store korn- eller grasavlinger.

218

219 - Struktur på arealtilskudd andre planteproduksjoner (korn og gras)

220 Akershus Bondelag ønsker ikke å gjeninnføre trinn eller tak på arealtilskudd til korn og gras. Vi mener
221 det er viktigere å ha virkemidler som sørger for at alt areal blir brukt, heller enn å regulere om det
222 brukes av en eller to bønder. Et tak, eller stort trinn, i disse produksjonene vil antagelig føre til mer
223 «proforma-landbruk» der man leier inn en som gjør alt arbeidet istedenfor å leie ut jorda til
224 vedkommende, dette er ikke en utvikling vi ønsker.

225

226 - Strukturinnretning på investeringsvirkemidler

227 Se kapittel 3.2 om investeringsvirkemidler.

228

3.4 Distriktsinnretning på budsjettmidler

230 Hele norsk landbruk er i praksis distriktsjordbruk sammenlignet med store deler av verden rundt oss.
231 En variert bruksstruktur er viktig i hele landet. Dermed bør virkemidlene i hovedsak innrettes etter
232 struktur, slik at det blir lønnsomt å ha en drift som er tilpasset arealgrunnlaget for gården. Norsk
233 jordbruk er en enhet, og kanaliseringspolitikken med positive virkemidler for å gjøre det lønnsomt å
234 dyrke korn i kornområdene, er avgjørende for arbeidsfordelingen i norsk landbruk.

235

236 Kuttene til grovfôr i tilskuddssone 1 og 3 fra 2016 og 2017 er uakseptabelt og må reverseres. Det er
237 mange uheldige sider ved slike kutt, særlig gir det lite forutsigbarhet. Kuttene utgjorde ca 5 millioner

238 kroner i Akershus. Vi mener at kuttene minimum må reverseres og tilbakeføres til arealtilskudd
239 grovfôr, og gjerne styrkes. Dersom det ikke lar seg gjøre å styrke arealtilskuddet grovfôr må andre
240 løsninger vurderes. I et reint miljøperspektiv går det an å tenke seg at de innsparte midlene overføres
241 til RMP-potten. På denne måten kan satsene for gras på de mest erosjonsutsatte arealene økes, og
242 lønnsomheten med å ha gras der det er nødvendig for vannmiljøet sikres.

243

244 Det er store variasjoner også innenfor arealtilskuddssonene, og uavhengig av om man greier å
245 tilbakeføre og styrke arealtilskuddet eller ikke må det sees på justering av soneplassering. **Helt**
246 **konkret er det Nesodden kommune og områdene Maridalen og Sørkedalen i Oslo kommune som**
247 **feilaktig er plassert i sone 1, og vi krever at disse flyttes til sone 3.**

248

249 Konserndannelsen i samvirkene og effektive ordninger for fraktilskudd gjør at det nå er så godt som
250 lik pris på innsatsfaktorer, som gjødsel og kraftfôr og på våre produkter som kjøtt og melk, i hele
251 landet. Akershus Bondelag mener derfor at det må settes i gang en prosess for å gjøre om på
252 distriktstilskuddet for husdyr og heller legge de samme midlene på andre parameter. Vi mener at det
253 ikke er forholdene inne i fjøset som setter skillet mellom distrikt og sentrale strøk. Kua skal melkes
254 morgen og kveld, og lamminga må overvåkes døgnet rundt enten fjøset ligger på Romerike eller i
255 Alta. Vi ønsker et landbruk over hele landet, og mener oppriktig at distriktene trenger pengene og
256 mer til. Men dagens innretning gir uheldige konsekvenser. Dagens pott til de ulike sonene i
257 distriktstilskuddet skal beholdes, men pengene må gis til bruk av areal, beiting og til mordyr/kalver
258 istedenfor en pris per kg. Dette vil gi en mer balansert produksjon, og man vil bremse de uheldige
259 konsekvensene dagens innretning har; Dette handler ikke bare om kraftfôr, men også om klima,
260 trafikk og dyrehelse. Dagens innretning kan gi insentiver til at det blir kjørt både dyr (kalver) og fôr til
261 soner med distriktstilskudd og produkter (kjøtt og melk) tilbake.

262 **4/5 og 6 Grovfôrbaserte produksjoner**

263 Grovfôrbaserte produksjoner er viktige for å holde et variert og levende landbruk i vårt fylke.
264 Akershus har mange arealer som har store utfordringer med erosjon, avrenning og forurensing av
265 vassdrag. Disse arealene egner seg best for gras, og da trengs det dyr for å ete dette graset. Dette er
266 en vinn-vinn situasjon med matproduksjon og grasdekke som effektivt hinder for avrenning.

267

268 Beiting er den mest effektive måten å høste ressurser som ingen annen kan utnytte. I tillegg gir
269 beiting flotte kulturlandskap, og man knytter sterke bånd til opinionen siden «alle» liker å se dyr på
270 beite. I Akershus er det store beiteressurser som ikke er utnyttet, de beste beitene er de som er nært
271 innmarka, dette er det mye av i Akershus. Mange av beitene som tidligere ble plantet igjen består nå
272 av hogstmoden skog, Akershus Bondelag mener at det må stimuleres slik at disse blir tilbakeført til
273 beiter etter hogst. Det er også viktig at eksisterende beiter sikres bærekraftig bruk for økt norsk
274 matproduksjon.

275

276 **4. Sau**

277 Selv om det er overproduksjon nå må det fortsatt være mulig å fornye fjøs, og det trengs også
278 rekruttering. Beitetilskudd er viktig for å sikre økonomien i saueholdet. Tilskuddet på utmarksbeite
279 må økes, men ikke på bekostning av tilskudd til innmarksbeite. Kvalitetstilskudd på lam er viktig å
280 beholde for å opprettholde økonomien til sauebonden.

281

282 **5. Storfekjøtt – ammeku**

283 Ammeku er en stor avtager av norsk fôr, både gras og beiter og en stor andel norsk korn i kraftfôret.

284 Ammekua egner seg godt til å utnytte ressurser som ellers vil gå til spille. Midler til ammeku må

285 prioritere små og mellomstore bruk. Mindre besetninger vil egne seg bedre til å organisere en
286 fornuftig beitebruk.

287

288 **6. Melk**

289 Det er kvoteordningen som sikrer arbeidsfordelinga innen melkeproduksjonen. Dermed må
290 økonomien bedres på struktur, ikke på distrikt.

291

292 Vi ønsker å problematisere beregningen av tilskudd på mordyr/ kuer, som etter reglene i dag skal
293 søkes som ungdyr hvis de ikke har kalvet etter de neste 15 månedene etter sist kalving. Dette gir
294 utfordringer for bruk med høy ytelse og som prioriterer å la kua melke mye i en litt lenger periode.
295 Dette går særlig utover små og mellomstore bruk fordi de har høyere tilskudd per ku. En løsning kan
296 være å beregne gjennomsnittstid for inseminering/ kalving pr. besetning. Et eksempel er en
297 besetning på 30 melkekyr, her er det kanskje 3 av kuene som tar seg senere enn etter 15 mnd. Da vil
298 snittet ligge på en plass mellom 11 - 13 måneder. Snittberegning vil gi samme måloppnåelse som
299 regelen i dag.

300 **7 Svin**

301 Husdyrproduksjon i kornområdene har mange fortrinn som vi mener det må legges mer vekt på. Den
302 viktigste er at vi har mye ledig spredeareal, og det er faktisk et stort behov for husdyrgjødsel for å
303 opprettholde produktiviteten i jorda, som kan bli dårligere av ensidig kornproduksjon uten
304 husdyrgjødsel. En annen grunn er at fôret blir produsert i kornområdene, og det meste av markedet
305 er her. Vi mener at dette er argumenter som må hensyntas i virkemiddelutformingen, også med
306 tanke på å bevare legitimiteten til norsk landbruk.

307

308 **Det må innføres produksjonsregulerende tiltak på svin.** Akershus Bondelag mener at en
309 kvoteordning må vurderes. Denne kvoten må settes på antall smågris. Nivået må tilpasses hva som er
310 ventet å oppnå innen dagens konsesjonsregelverk, og ikke produksjon basert på å utnytte utilsikta
311 muligheter i regelverket.

312 **8 Korn**

313 Etter tre meget gode kornår på rad, ble 2017 et produksjonsår som i store kornområder ble preget av
314 mye nedbør til feil tid, som igjen har redusert både volum og kvalitet, og høsthveteandelen i
315 kommende sesong blir av samme årsak lavere enn normalt. En ser allikevel en gryende optimisme
316 blant kornbønder som har et bevisst forhold til sin framtidige drift, og interessen for investeringer
317 øker, både når det gjelder bygninger og grøfting. Om dette er en varig trend er usikkert, da det fra
318 Solberg-regjeringen fram til nå, ikke er gitt noen klare signaler til at økonomien i kornproduksjonen i
319 Norge skal løftes. Det er heller ingen konkrete holdepunkter for en eksplisitt satsning på korn i
320 Jeløya-erklæringen, utover en «styrking av arbeidsdelingen», som ifølge statsråd Dale betyr en økt
321 satsning på kanalisering, uten økte budsjettammer. Vi mener derfor at det fortsatt er viktig å peke
322 på to forhold for å få til en reell styrking av norsk kornproduksjon:

323

324 1. I de gode snitt-tallene som er presentert i tallmaterialet de siste årene gjemmer det seg store
325 forskjeller mellom bruksstørrelser, og områder av landet. Det er de store brukene som har
326 best økonomi, det er fordi de store kornbrukene i driftsgranskingene ligger i de beste
327 kornområdene. Man kan derfor ikke bruke dette grunnlaget som en fasit på strukturfordeler
328 i kornproduksjon. Det er fortsatt behov for å bedre økonomien til de små og mellomstore
329 bruka. En stor andel av totalt produsert kornvolum i Norge kommer fra små og mellomstore
330 bruk.

331

332 2. Det er tegn til en optimisme i kornnæringa nå. Denne er det nødvendig å bygge oppunder for
333 å snu den lange negative trenden med minkende areal, og dårlige avlinger. Skal rekruttering
334 til yrket som kornbonde være attraktivt må økonomien minst ligge på det nivået det har vært
335 nå i disse gode årene. Vi kan ikke legge til grunn at rekordgode kornår er det normale.
336 Kornøkonomien bedres i et langsiktig perspektiv, slik at optimismen kan fortsette også når
337 det er normale kornavlinger.
338

339 Klima og miljø er høyt på dagsorden. Det er rulling av både nasjonale og regionale miljøprogram på
340 gang, og det er forventet at tiltak for å minske jordbrukets klimaavtrykk skal inn i ordningene. RMP
341 og SMIL er allerede i dag underfinansiert. SMIL-potten blir brukt opp. Satsene til RMP-tiltakene er for
342 lave, noe vi ser på oppslutningen om tiltakene. I år, og fremover, må inntektsmulighetene for den
343 klima- og miljøvennlige bonden få et betydelig løft.
344

345 **Kornøkonomi**

346 På tross av lav rente og en utflatet priskurve på mineralgjødsel opplever kornbøndene en kraftig
347 kostnadsøkning på mange andre innsatsfaktorer slik som diesel, maskiner, transport og andre
348 innleide tjenester. **Akershus Bondelag krever en prisøkning som minst gir kostnadsdekning for alle
349 kornslag. I tillegg må kornprisen bedres med en økning der det er behov i markedet: 20 øre/kg for
350 fôrhvete, 30 øre/kg for matkorn, erter og åkerbønner, og 60 øre/kg oljevekster i årets
351 jordbruksoppgjør.** Kornprisen må være det bærende elementet i kornøkonomien. Vi krever at det er
352 en langsiktig prisutvikling som gir stabile rammevilkår for kornbonden. Samtidig må kornøkonomien
353 samlet via en bred sammensetting av andre virkemidler bedres mer enn prisøkningen alene.
354

355 Arealtilskuddet må økes i takt med kostnadsøkningen, dette for å sikre at de marginale skiftene
356 holdes i bruk.
357

358 Matkorn og markedstilpasset fôrkornproduksjon

359 Matkorn er den mest klimavennlige matproduksjonen. Derfor må det være gode intensiver for å
360 satse på matkorn.
361

362 Samtidig ønsker kraftfôrprodusentene bedre tilgang på norsk hvete, slik at importen kan reduseres.
363 Dette er en av hovedkonklusjonene i rapporten «Rommet for norsk korn» som FK ga ut høsten 2017.
364 En økt satsing på mathvete vil også gi mer fôrhvete, enten fordi mathvetemarkedet er dekket, eller
365 fordi en del av hveten ikke oppnår matkvalitet. For å motivere bøndene til å dyrke mer hvete, og gi
366 en økonomisk sikkerhet dersom det blir fôr, må betalinga for fôrhvete økes.
367

368 Det er ikke målpris på fôrhvete. Dermed kan i utgangspunktet kornkjøperene sette en høyere
369 betaling for fôrhvete selv, dette har, på tross av at saken har vært aktuell i mange år, ikke skjedd. Vi
370 mener derfor at markedet trenger hjelp, og at et verktøy vil være at partene i jordbruksoppgjøret
371 innfører en egen målpris for fôrhvete, som ligger i mellom målpris på bygg og målpris på mathvete.
372

373 Med høye priser på proteinråvarer inn til landet vil det være god økonomi for landbruket å øke egen
374 proteinproduksjon. Derfor må det gis mer betalt for protein i fôrkorn, både hvete og bygg. For å gi
375 rom for økt proteinbetaling må målprisen økes. Økt proteinbetaling i fôrkorn trenger ikke å gi dyrere
376 kraftfôr dersom det fører til redusert behov for innkjøp av dyrt protein på verdensmarkedet.
377

378 Det må også stimuleres kraftigere til markedstilpasset kornproduksjon i form av mer protein- og
379 oljevekster. Det er en tendens i markedet til for mye havre og nok bygg. Dermed bør olje- og
380 proteinvekster ta havrens plass i vekstskiftet i områder hvor det er mulig. For å gjøre det mer

381 attraktivt å dyrke og bruke erter, åkerbønner og oljevekster må lønnsomheten både for å dyrke og
382 bruke disse bedres. Økt prisnedskrivning på erter vil være et godt virkemiddel her. Tilsvarende må
383 målpris og prisnedskrivning bedres for de andre olje- og proteinvekstene.

384

385 Berge avling med god kvalitet

386 Viktige elementer i det langsiktige driftsapparatet til kornbonden er både jorda og et system for å ta
387 imot, tørke og lagre kornet. Den kraftige strukturutviklingen legger press på kornlogistikken. Flere
388 burde ha mulighet til å tørke og lagre deler av avlingen på eget bruk. Det må stimuleres til at flere tar
389 vare på avlinga si selv for å strekke toppen i innleveringa. Med økt målpris bør det gis rom for å gi en
390 stimulans til å lagre kornet midlertidig på gårdene frem til 1. oktober. For å sikre økonomien i å tørke
391 eget korn, og å sikre kvalitet ved at man er sikker på tørke lagerkorn nok, må det betales for
392 tørrstoffet i levert vare. Slik det er i dag får man ikke betalt ekstra for korn tørrere enn 15%, dette
393 gjør at det er mer lønnsomt å levere på 16% enn 14%, noe som kan gi kvalitetsutfordringer videre i
394 verdikjeden.

395

396 Matmeltilskudd

397 Landbruket og bakeindustrien har felles interesse i at norsk matkorn er konkurransedyktig både på
398 pris og kvalitet. Matmeltilskuddet har som formål å gjøre norsk korn konkurransedyktig på pris
399 sammenlignet med utenlandsk vare. Det er viktig at ordningen videreføres slik at norsk korn forblir
400 konkurransedyktig. Importen av halvfabrikata bakevarer er fortsatt i økning og er en trussel for norsk
401 matmelindustri og dens arbeidsplasser. Akershus Bondelag mener at matmeltilskuddet må
402 forbeholdes norsk korn og på den måten styrke den norske produksjonen.

403

404 Prisnedskrivningstilskudd

405 Korn- og husdyrprodusentene er gjensidig avhengige av hverandre og prisnedskrivningstilskuddet er et
406 avgjørende virkemiddel for å balansere prisen på korn/kraftfôr.

407 **9 Grønt, frukt og bær**

408 Verden står ovenfor store utfordringer når det gjelder behovet for økt matproduksjon og potet- og
409 grøntnæringen er viktige brikker for å løse disse utfordringene. Forbruket av potet, frukt, bær og
410 grønt i Norge har økt de siste årene. Produksjonen står for en betydelig andel av verdiskapningen i
411 landbruket, men får kun en liten del av overføringen. I «Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold
412 (2017 – 2021)» er det satt mål om å øke forbruket av henholdsvis grønnsaker, frukt/bær med 20 %
413 for hver av matvaregruppene. Markedet viser til en økt etterspørsel etter og preferanse for norske
414 produkter, effektiviseringsgevinsten er begrenset og mangel på plantevernmidler og nytt
415 sortsmateriale er en begrensende faktor. Skal vi lykkes med å nå disse målene vil det være et økt
416 behov for å styrke rammebetingelsene og dempe risiko.

417

418 **Tollvern**

419 Det er behov for økt tollbeskyttelse. Vi ber om at Norges Bondelag fortsetter arbeidet med økt
420 tollbeskyttelse innen potet, grønt, frukt og bær. Det haster med å få på plass bedre tollbeskyttelse og
421 vi ønsker at det tas en analyse av de ulike produksjonenes beskyttelse, med tanke på best mulig
422 beskyttelse gjennom hele sesongen, som nå for flere kulturer er utvidet.

423

424 I arbeidet med å styrke tollvernet må det vurderes om ikke løsningen er å gå fra krone til prosenttoll
425 på enkelte toll-linjer. Eksempelvis for jordbær, tomat og frukt gir dagens kronetoll for lite beskyttelse.

426

427 Med jevne mellomrom utsettes vi for dumpingpriser fra utlandet. For å forhindre dette, må det
428 fastsettes en nedre prisgrense på hvert produkt. Når prisen på importen er lavere enn denne, må det
429 ansees som dumping og importen må stoppes.

430

431 **Arealtilskudd**

432 Fjerning av tak på arealtilskuddet har vært en sterk strukturdriver, med et uheldig press på
433 jordleieprisene og økte transportkostnader med negative konsekvenser for miljøet. Utvalget ønsker
434 at det innføres et «tilskuddstak» på 400 da for grønnsaker og 200 da for frukt/bær for å sikre
435 rekruttering, og et spredt faglig produsentmiljø. Det innsparer beløp ved innføring av tak innenfor de
436 respektive kulturer, brukes til økning av arealtilskuddet til potet. Dagens sats på kr 80/da for potet
437 har stått «frost» i flere år, og har ikke fulgt samme utvikling som arealtilskudd til f.eks korn,
438 grønnsaker, frukt og bær. Det har de siste årene vært en kraftig nedgang i antall produsenter og areal det
439 dyrkes potet på i vårt nedslagsfelt. En økning i arealtilskuddet kan være med på å snu denne utviklingen.

440

441 **Distriktstilskudd**

442 I flere år har veksthusproduksjonen hatt store problemer med å oppnå målpris. Dette på grunn av
443 stor import der importpris + toll ligger lavere enn målpris. For å rette på dette, foreslår vi at
444 distriktstilskuddet på tomat økes med kr. 1,30 pr. kg og på agurk med kr. 0,50 pr. kg. Når det gjelder
445 soneinndelingen burde den ideelt sett forholde seg til reelle driftsulemper, men som en forbedring
446 på gjeldene regler foreslår vi at soneinndelingen for grønnsaker i veksthus blir den samme som for
447 arealtilskudd for grønnsaker for øvrig.

448

449 **Investeringsvirkemidler**

450 For å sikre at vi kan dekke økt etterspørsel etter norske grønnsaker, frukt og bær må
451 produksjonsapparatene være tilpasset dette. Det må bygges opp utvidet kapasitet
452 til å dekke markedenes ulike krav, økt kvalitetskrav, utvidet sesong, mer krevende klima osv.
453 Utvalget mener at det må prioriteres investeringsvirkemidler til alt fra vanningsanlegg, lager,
454 kjølfrys og pakkerier. For å kunne forsyne markedet med norskprodusert større deler av året må det
455 satses på investering i lager.

456

457 **Potet**

458 *Sortsutvikling*

459 Potetnæringen i Norge er inne i en vanskelig situasjon. Vi trenger nye sorter raskt, for å imøtekomme
460 den store importen. Det norske marked både til industri og konsum trenger et betydelig kvantum.

461

462 *Avrenseordningen på potet*

463 Avrenseordningen på potet må styrkes ytterligere. Avrenseprisen bør økes til 60 øre per kilo.

464

465 *Nedskrivning av settepoteter*

466 Utvalget ønsker at det kommer i gang en ordning med prisnedskrivning på settepoteter. Dette vil være
467 med på å bedre økonomien i en presset næring, hvor mange produsenter som gir seg.

468 **10 Andre produksjoner**

469 **Honning**

470 Det er 700 som holder bier i Akershus, av disse søker 60 om produksjonstilskudd og kan således
471 regnes som næringsbirøktere. Det er stor import av honning til landet, og gode markedsmuligheter
472 for å produsere mer norsk honning. I tillegg gir næringa store positive effekter i form av pollinering.
473 Produksjonstilskudd i birøkt gir en minstegaranti for drift, og skal vi ha næringsrettet birøkt i Oslo og

474 Akershus må økonomien sikres og satsene for tilskudd per kube økes til 600 kr/kube. Det må også
475 innføres et ekstra tilskudd på 150 kr/kube for økologisk.

476

477 **Egg og fjørfekjøtt**

478 Markedsreguleringsordningen som er igjen må opprettholdes og markedsregulator bør
479 ha anledning til å bruke mer nyanserte og produksjonsregulerende virkemidler for å
480 balansere markedet i overskuddssituasjoner. Konesjonsgrensene må opprettholdes på dagens nivå.
481 Alle verpehøner opp til konsesjonsgrensen, 7.500 stk., bør være berettiget produksjonstilskudd

482 **11 Økologisk landbruk**

483 Akershus Bondelag mener at økonomien i økologisk landbruk i størst mulig grad må baseres på den
484 merprisen man kan oppnå i markedet. Det er i dag stort underskudd i markedet for økologisk korn,
485 grønt, frukt og bær. Dette er en situasjon som må utnyttes og det må satses på, og legges til rette for,
486 økt produksjon. Dette er svært viktig for å unngå at det etablerer seg varige importkanaler.

487

488 Akershus Bondelag mener at et godt tiltak for å dekke suget i markedet etter disse varene kan være å
489 gi støtte til en organisering for å skaffe leveringsavtaler for småskalaprodusenter. Økt fokus på faglige
490 tiltak og rådgiving vil også være nødvendig.

491 **12 og 13 Miljø- og klimavirkemidler**

492 I landbruket er det mye fokus på å minske klimapåvirkningen, dette er rett, og vår næring skal ta en
493 offensiv inngang til saken. Akershus Bondelag støtter målsettingen om et fossilfritt jordbruk innen
494 2030. Gode avlinger gir lavere klimautslipp, og det er derfor viktig at man hele tiden har fokus på
495 dette når det gjelder å utvikle miljø- og klimatiltak i jordbruket.

496

497 Vannmiljø er, i tillegg til klima, den viktigste miljøutfordringen i korndyrkingen. Dette er også en
498 miljøutfordring som det fra myndighetene er mye fokus på. Bøndene vil gjøre en innsats for
499 vannkvaliteten, men da må det kompenseres riktig og det må balanseres mot mulighetene for økt
500 matproduksjon. Jordbrukets påvirkning på vannmiljø er viktig ovenfor osonionen, og for landbrukets
501 omdømme, det må derfor være vilje til å prioritere midler og øke rammene til de eksisterende
502 ordningene til kornområdene.

503

504 Regjeringens kutt i arealtilskudd for gras får også uheldige miljøkonsekvenser i kornområdene.
505 Bønder som har bygget opp en husdyrproduksjon slutter ikke med gras selv om arealtilskuddet blir
506 borte, dermed oppnår man kun å miste styring på hvor graset blir produsert. Med lavere
507 arealtilskudd på gras velger man å intensivere grasproduksjonen. Gras på de beste jordene og korn
508 på arealer med lavere avlingspotensial. Arealene med lavere avlingspotensial, og da særlig planerte
509 arealer, er ofte de som er mest erosjonsutsatt. Dermed oppnår man lavere kornproduksjon og mer
510 miljøutslipp.

511

512 **Regionalt miljøprogram, RMP**

513 RMP er en veletablert ordning som fungerer bra. Bøndene gjør mange miljøtiltak og følger opp så
514 langt det lar seg gjøre, men mange av de mest effektive miljøtiltakene medfører betydelige ulemper,
515 dermed blir ikke oppslutningen høyere enn den er uten å øke satsene for kompensasjon. RMP må
516 baseres på positive økonomiske virkemidler og ikke generelle forbud og pålegg. Østfold og Akershus
517 er de største kornfylkene i Norge. Begge fylkene hører inn under vannregion Glomma hvor det er
518 vannområder med store vannkvalitetsutfordringer. **For å gi miljøatsingen i våre fylker et reelt løft
519 må RMP-potten til våre fylker økes med 30 %.**

520

521 Ordningen med å la åkeren ligge i stubb over vinteren er den viktigste både i oppslutning og total
522 sum utbetalt tilskudd. Dersom kornbonden skal la arealet ligge i stubb om vinteren vil det medføre
523 lavere potensiale for avling året etter. Høstkorn gir i snitt ca. 200kg/daa mer i avling enn vårkorn på
524 leirjord. Med en målpris på mathvete på 3kr, er dette 600kr/daa. Da blir dagens tilskudd på
525 190kr/daa i den mest erosjonsutsatte sonen for lavt. En sats på 600kr/daa vil kanskje ikke være
526 realistisk, men satsen må heves betydelig. Dette kan vi prioritere internt i eget fylke, men da må den
527 totale potten økes.

528

529 **Spesielle miljøtiltak i landbruket, SMIL**

530 SMIL er en effektiv ordning med lokal forvaltning som sikrer stedstilpasset og fornuftig bruk av
531 midlene. SMIL ordningen må styrkes. Dette gjelder særlig hydrotekniske tiltak, men også tilskudd til
532 permanente gjerder for å utnytte mer av beitearealene og tilskudd til husdyrgjødsellager er viktige
533 tiltak for økt utnyttelse av lokale ressurser.

534

535 I Akershus er det mange kommuner som utelukkende bruker SMIL-potten til hydrotekniske tiltak.
536 Dette viser at behovet er stort og forsvarer en økt ramme og en økt andel av midlene til våre fylker.
537 Behovet for investeringer i hydrotekniske tiltak øker med mer variert klima, og er avgjørende for å
538 øke kornproduksjonen på en bærekraftig måte. Uten en bedre finansiering av SMIL-tiltakene er det
539 vanskelig å tenke seg at landbrukets miljøinnsats i de sårbare vannområdene kan bli omfattende nok
540 til å tilfredsstille de langsiktige kravene til vannkvalitet.

541

542 **Grøfting**

543 Det er fremdeles et stort etterslep i grøftinga i Akershus. Grøfting er et viktig virkemiddel for å øke
544 avlingene, slik at vi når målene om økt matproduksjon og lønnsomhet. Mye av kornproduksjonen i
545 Akershus skjer i sårbare vannområder hvor god grøftetilstand og velfungerende hydrotekniske anlegg
546 er nødvendig for å redusere avrenningen til vassdragene. Grøfting er en langsiktig investering, det er
547 derfor viktig at ordningen består og styrkes selv om ikke hele den avsatte potten blir brukt opp hvert
548 år.

549

550 Vi mener også at det er helt urimelig at grøftetilskuddet kun kan gis til tidligere grøftede arealer. Det
551 er vel så stort behov på ugrøfta arealer, og ordningen bør utvides og inkludere disse. Tilskuddet bør
552 også gjelde på grøfting av nydyrkingsfelt.

553

554 **Grasproduksjon**

555 Kuttene i tilskudd for grasarealene i kornområdene som regjeringen presser igjennom er svært
556 uheldig. Det er mange gode grunner til at det må være en del gras også i kornområdene. For
557 vannmiljøet vil det flere steder være fornuftig med mer grasdyrking. Det er også fornuftig å utnytte
558 beitearealene for å bevare biologisk mangfold og kulturlandskap.

559

560 Kuttene til grovfôr i tilskuddssone 1 og 3 fra 2016 og 2017 er uakseptabelt og må reverseres. Det er
561 mange uheldige sider ved slike kutt, særlig gir det lite forutsigbarhet. Kuttene utgjorde ca 5 millioner
562 kroner i Akershus. Vi mener at kuttene må reverseres og tilbakeføres til arealtilskudd grovfôr, men i
563 et reint miljøperspektiv går det an å tenke seg at de innsparte midlene overføres til RMP-potten. På
564 denne måten kan satsene for gras på de mest erosjonsutsatte arealene økes, og lønnsomheten med
565 å ha gras der det er nødvendig for vannmiljøet sikres.

566

567 **Jordvern, arrondering og nydyrking**

568 Å ta vare på matproduksjonsarealene er avgjørende. Verdien på matjorda, sett i et klima- og
569 beredskapsperspektiv, vil med stor sannsynlighet øke. Bondelaget må derfor fortsette å ha jordvern

570 høyt på dagsorden. Dette innebærer også fortsatt driveplikt, og håndhevelse av driveplikten.
571 Akershus Bondelag mener at jordvern må sees i sammenheng med vår matberedskap, styret ønsker
572 derfor å belyse også noen andre tiltak for å opprettholde matproduksjonsarealene.

573

574 Vi mener det er nødvendig med nydyrking, og at denne må finansieres gjennom et statlig
575 nydyrkingstilskudd.

576

577 Tilskudd til kanthogst og rydding av beiter for virke til bioenergi bør gjeninnføres. Tilskuddet må være
578 på et nivå som gir kostnadsdekning. I tillegg til å gi økt uttak av fornybar energi vil en slik ordning
579 sikre et åpent kulturlandskap og bidra til å sikre biologisk mangfold som trues av gjengroing.

580

581 Arrondering påvirker økonomien formidabelt. Små skifter med mer vendeteig og kanter med skygge
582 gir redusert avling. Små skifter gir også mer tidsbruk per daa. Vi mener at tiltak for bedret
583 arrondering må igjen på dagsorden. Lokale «jordskifteprosjekt» (både på eid og leid jord), mindre
584 bekkelukking, planeringer og justering av åkerreiner, er eksempler på tiltak som er aktuelle, og som
585 med ny kunnskap kan gjøres uten nevneverdig miljøpåvirkning.

586 **14 Gjødselfareforskriften**

587 Det er vanskelig å kommentere en forskrift som ikke har kommet. Akershus Bondelag mener at
588 arbeidet med ny gjødselfareforskrift må prioriteres slik at den snart kommer på plass. Det er generelt
589 lite husdyrgjødsel i Østfold og Akershus, og vi har mye ledig spredeareal som kunne vært utnyttet
590 bedre og gi jorda verdifull tilførsel av næringsstoffer.

591 **15 Dyrevelferd**

592 Å sikre god dyrevelferd er en stor del av samfunnsoppdraget til Norsk landbruk. Det er avgjørende for
593 legitimiteten for å ha et landbruk i hele landet. Vi kan ikke ha mange slike saker som det vi har sett
594 denne vinteren, det er ikke bare enkelte produksjoner og områder i landet som blir rammet, men
595 hele landbruksnæringa.

596

597 Akershus Bondelag er tvilende til om det er enkeltordninger over jordbruksavtalen som gir store
598 utslag på dyrevelferd og mener primært at dette må løses gjennom kontinuerlig arbeid hele året.
599 Vi vil allikevel trekke frem disse punktene, uavhengig om de hører med i jordbruksoppgjøret eller ei:

600

- 601 - Mattilsynet må bli bedre på kontroll. Skille på dyrevelferdsbrudd og andre avvik når de
- 602 skriver rapporter. Slå raskere og hardere ned på klare dyrevelferdsbrudd.
- 603 - Det må vurderes å gi tilskudd til tiltak utover regelverket, slik som rutinemessig
- 604 veterinærbesøk osv.
- 605 - Det må bli bedre samordning mellom Mattilsynet og KSL slik at dyrevelferdsbrudd
- 606 rapporteres til KSL.

607 **16 Annet**

608 **Beitetilskudd**

609 Akershus Bondelag stiller seg positive til en satsning på utmarksbeiting, men presiserer at dette ikke
610 må gå på bekostning av innmarksbeite. Akershus har betydelige arealer som ikke kan høstes
611 maskinelt og kun er egnet for beiting. Mye av dette arealet er av verdifulle naturtyper som
612 vedlikeholdes ved hjelp av beiting. Vi krever en økning i satsene for innmarksbeite på 10% på alle
613 dyreslag, og ber om en justering av omregningsfaktoren for innmarksbeiter fra 0,6 til 0,7 for å
614 stimulere til bruk av disse arealene. Det er viktig for mangfoldet i Østlandslandbruket, og
615 stedstilpasset benyttelse av arealer at det er lønnsomhet i grovfôrbaserte produksjoner også i
616 Akershus.

617 Det kan være uheldig med for sterke intensiver for å sende dyr på utmark. En del dyr må være igjen i
618 det befolkningsnære kulturlandskapet. Det vil hindre at innmarksbeitene gror igjen, og gi bedret
619 omdømme for landbruket fordi folk ser dyr «der de skal være», og ikke bare når det er negative
620 rovdryrsaker, påkjørsler eller turgåere som er skremt av «frittgående» dyr.

621

622 Mer enn halve fylket er innenfor ulvesonen, og har et stort rovdyrpress. I disse områdene er det ikke
623 mulig å beite på utmark, og dermed må husdyrbrukene beite i innmarka. Dette er utfordrende nok
624 som det er, disse trenger derfor beitetilskuddet for å opprettholde et minimum av husdyrhold i disse
625 områdene.

626

627 **Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid**

628 Ordningen må opprettholdes og styrkes. Dette er bla. viktig for å sikre rekruttering, dyrevelferd og en
629 sykdomsavløsningsberedskap. Akershus Bondelag mener at taket må heves til 1G, og så følge
630 utviklingen av denne fremover. På den måten slipper vi årlige kamper for å få hevet tilskuddet i tråd
631 med kostnadsøkningen.

632

633 **Sykdomsavløsning**

634 Satsen må følge kostnadsutviklingen. Krav til næringsinntekt for nyetablerte for å få tilskudd under
635 sykdom, er urimelig. Dette er et viktig moment med tanke på rekruttering av unge til næringen.
636 Videre er det urimelig med avkortning mot andre lønnsinntekter. Dette slår svært uheldig for de som
637 har måtte ta annet arbeid utenom gården og som har husdyrproduksjon. Er de syke, så er det
638 merkostnader til vikar i fjøset. For å få likebehandling, må samordningen av tilskudd med
639 lønnsinntekt utenfor gården, fjernes.

640

641 **Fond**

642 Inntektene i landbruket svinger veldig fra år til år, grunnen til dette er at produksjonen er veldig
643 væravhengig. Akershus Bondelag mener at det derfor må innføres en fondsordning. Et slikt fond kan
644 lages som et miljøfond som kan opprettes med skatteregler etter modell av skogfond, men at
645 avsetting til fondet gjøres frivillig. Både investeringer i jorda (grøfting, hydroteknikk) og i bygninger
646 (dyrevelferd, dyrehelse, gjødsellager, korntørker, kornlager, biogass, utnytte gårdens bioressurser
647 osv) er miljøtiltak. Investering i jorda gir bla. mindre avrenning, bedre jordstruktur og dermed mindre
648 lystgassutslipp, og bedre avlinger. Gårdstørking og lagring av korn gir muligheter for miljøvennlige
649 oppvarmingsløsninger, mindre transport og bedre muligheter til å bruke rett kvalitet på rett sted
650 videre i verdikjeden for korn. Bedre dyrevelferd og dyrehelse gir mindre medisinbruk.

651

652

653

654

655 **Lykke til med forhandlingene!**

656

657

658

659

660

661

12.3.2018

Styret i Akershus Bondelag